

[Landbrugsministeren.]

neri samt for kartoffelproduktionen — den hører jo under landbruget, men der er specielle foranstaltninger, der tager sigte på kartoffelproduktionen. De 105 mill. kr., der skal stilles til rådighed, tilvejebringes ved det lovforslag, som er fremsat af finansministeren, og som lige er blevet behandlet af det høje landsting.

Efter det foreliggende lovforslag kan der foretages udlån til ombygning eller nyopførelse af stalde — der tænkes navnlig på ventilering, isolering og brandsikring af staldene —, dernæst til opførelse af ajlebeholdere, ensilagebeholdere og møddingsteder, endvidere opførelse eller udvidelse af bygninger med installationer til frugt- og kartoffellagre. Der kan ydes lån dels til sammenslutninger af landmænd, som ønsker at foretage sådanne opførelser, dels til enkeltpersoner. Endelig kan lån ydes til rationalisering af gartnerivirksomheder, f. eks. til opførelse af drivhuse og til indretning af fyrings- og vandingsanlæg. Lånebeløbene til staldbygninger m. m. må udgøre fra 400 kr. til 6 000 kr., og ved nybygninger kan de gå op til 10 000 kr. Lånene skal forrentes med $3\frac{1}{2}$ pct. og er afdragsfri i to år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{25}$ halvårlig. For lånene skal der gives pant i ejendommene indenfor 110 pct. af panteværdien, dog indenfor 120 pct., hvis der foreligger indstilling herom fra grundforbedringsudvalgene. Låneandragender skal indgives til et udvalg, der består af grundforbedringsudvalgets formand og de to medlemmer af grundforbedringsudvalget, som er valgt af henholdsvis landboforeningerne og husmandsforeningerne. Udvalget kan tilkalde kyndig assistance, når det skønnes nødvendigt.

For lån til kartoffel- og frugtlagre er vilkårene på grund af lånenes placering forskellige, eftersom lån ydes til private eller til sammenslutninger, idet sammenslutninger skal stille en garantium, så at statens risiko formindskes, medens man vanskeligt kan stille dette krav til private, da de umuligt kan stille sådan sikkerhed. Derfor er statens risiko større i dette tilfælde, og man har derfor i folketinget været enig om at gøre lånemulighederne lidt ringere for private end for sammenslutninger. Lånene må ikke overstige 60 pct. af anskaffelsessummen, for så vidt angår lån til private 40 pct., og de skal være sikret indenfor 80 pct. af anskaffelsessummen, for private 60 pct., og de forrentes og afdrages efter samme regler som lånene til fremme af staldhygiejnen, dog at der kan ydes lån på indtil 25 år. Renten må i så fald fastsættes under hensyn hertil.

Idet jeg henviser til bemærkningerne til lovforslaget, forhandlingerne i folketinget og folketingsudvalgets betænkning, anbefaler jeg lovforslaget til hurtig behandling og gennemførelse.

Carl M. Nielsen: Som nævnt af den højtærede landbrugsminister skal der efter det foreliggende lovforslag kunne anvendes indtil 105 mill. kr. til støtte af de deri nævnte foranstaltninger. Disse foranstaltninger må siges at være af stor betydning, ikke blot for den enkelte, der vil udnytte lovens muligheder, men også samfundsmæssigt set, idet man undgår, at meget går til spilde, sparer en hel del penge og øger eksportmulighederne.

Blandt de formål, hvortil der kan ydes lån, er forbedring af staldhygiejnen. Mange steder er indretningen af staldene dårlig; der er for lidt plads i forhold til det husdyrhold, man nu er kommet op på. Mange af dem, der har sådanne forhold, har sikkert tit ønsket dem forbedret, men har måttet opgive det af økonomiske grunde; nu åbnes der dem adgang til at bøde på de uheldige forhold. Der nævnes også brandsikring af staldlofter, hvad jeg er glad for. Det er en god ting at tilvejebringe en bedre isolering og en stærkere sikring imod, at dyrene lider en frygtelig død i flammerne. Det må hindres i så vidt omfang som muligt. Hvad angår ajlebeholdere, er vi klar over, at det er store værdier, der står på spil. Der er mange mangler på disse områder. Til indkøb af kvælstof bruges der mange penge, som kunne spares. Ensilering af roetoppene vil have stor betydning i så henseende; jeg udtaler min glæde over den interesse, der er vakt for denne foranstaltning, og over det arbejde, der gøres, og jeg hilser med tilfredshed dette lovforslag, som åbner adgang til lån til opførelse af ensilagebeholdere.

Hvad angår rationaliseringen af gartnerivirksomheder, udtaler jeg min tilfredshed med, at der bliver mulighed for at yde lån hertil. Det er givet, at der tiltrænges forbedringer på dette område. Gartnerne er dygtige folk, og jeg tvivler ikke på, at produktionen kan sættes op, når de fornødne hjælpemidler er til rådighed, som der på dette som på så mange andre områder har været mangel på under og efter krigen.

Af betydning er også bestemmelsen om, at der kan ydes lån til opførelse eller udvidelse af bygninger med de fornødne tekniske anlæg til frugt- og kartoffellagre. Der har jo tidligere været fremsat lovforslag om udlån til opførelse af frugtlagre, og jeg ved,